

PORVOO BORGÅ

Liikutaan
Porvoon Mitalla
– LIIKUNTAOHJELMA 2030

Sisältö

1. Liikuntaohjelman yhteiskunnallisia lähtökohtia	3
2. Liikuntaohjelman paikallisia lähtökohtia.....	5
3. Liikuntaohjelman valmistelu	7
4. Työpajat – tärkeä osa valmistelua	8
5. Porvoo nyt – faktoja	9
• Porvoo nyt – Taustakyselyn pääviestit.....	10
6. Liikuntaohjelman toimenpiteet.....	11
• Liikuntaohjelman keihäänkärkiä.....	12
• Liikuntaohjelman toimenpiteet: LAPSET & NUORET.....	13
• Liikuntaohjelman toimenpiteet: TYÖIKÄISET JA IKÄÄNTYNEET	14
• Liikuntaohjelman toimenpiteet: SEURAT JA LIIKUNTA-ALAN YRITTÄJÄT	15
• Liikuntaohjelmaa tukevat keskeiset lähivuosien liikuntapaikkainvestoinnit	16
• Lähivuosina kokeiltavaksi	16
7. Toiveita ja ideoita	17
8. Tausta-aineistot.....	18

Liikutaan Porvoon Mitalla

Porvoon liikuntaohjelma 2030
Tekijät: Liikkumisohjelman ohjausryhmä
SmartSport Osuuskunta

Taitto: Pirjo Uusitalo-Aura // SmartSport
Valokuvat: Porvoon kaupunki

Painopaikka:

1. Liikuntaohjelman yhteiskunnallisia lähtökohtia

Yhteiskunta ja liikuntakulttuuri sen osana on jatkuvassa muutoksessa. Merkittävä osa 2020-luvun liikuntakulttuurin haasteista on erilaisia kuin aiemmillä vuosikymmenillä ja niitä on ratkottava uusilla keinoilla.

Tästä aikaan sidotusta, mutta ennakkoluulottomasta lähtökohdasta on haluttu Porvoossa lähteä tarkastelemaan kaupungin roolia asiassa. Prosessin lopputulokse-

na syntyneessä Liikutaan Porvoon Mitalla – Liikuntaohjelmassa on pyritty löytämään Porvoon mittakaavaan sopivia, mutta kuitenkin riittävän kunnianhimoisia, keinoja

tarttua tulevan vuosikymmen haasteisiin. Prosessin työstövaiheessa on ajattelun ja keskustelun herätteenä käytetty seuraavan sivun kuviota yhteiskunnan muutosvirroista.

YHTEISKUNNAN MUUTOSVIRTOJA

Kaupungistuminen

Osallistaminen
Joukkoistaminen

Ilmastonmuutos

Yksilöllistyminen
Uusyhteisöllisyys

Monikulttuuristuminen

Digitalisaatio
Sosiaalinen media

LIIKUNTAKULTTUURIN MUUTOSVIRTOJA

Kunnan liikuntahallinnon muutosvirtoja

- Kiristynvä julkinen talous
- Perusteltavissa olevien tukikohteiden määrän kasvu
- Tarve perustella julkinen tuki liikuntatoimintaan
- Hallinnon rajat ylittävä poikkihallinnollinen yhteistyö
- Maakunta- ja sote-uudistusten mahdolliset heijastumat kuntien rooliin

Liikuntalajien ja
-muotojen
kirjo kasvanut

Liikunta
trendikästä

Huippu-urheilu
keskeinen viihteen muoto

Liikunta-aktiivisuus
polarisoitunut

Kilpailu
vapaa-ajasta
kiristynyt

Pitkäjänteisen
sitoutumisen rinnalla
projektimaisuutta ja
kertaluontoisuutta

Arkiliikunta
vähentynyt

Lasten liikunnalliset
perustaidot heikentyneet ja
yksipuolistuneet

Laatuvaatimukset ja
harrastamiskustannukset
kasvaneet

FYYSINEN AKTIIVISUUS LIKKUMINEN KUNTOLIIKUNTA KILPAURHEILU HUIPPU-URHEILU

Markkinamekanismi
Palvelullistuminen

Terveyskäyttäytymisen
polarisoituminen
Elintapasairaudet

Nuorten uudet toimintatavat

Ikääntyminen

2. Liikuntaohjelman paikallisia lähtökohtia

Liikutaan Porvoon Mitalla – Liikuntaohjelman tarkoituksena on linjata Porvoon kaupungin liikkumisen sekä liikunnan ja urheilun edistämistyön painopisteitä ja keskeisiä kehittämistoimenpiteitä 2020-luvulla.

Ohjelman linjaukset antavat perusteet vuosittaisille tavoitteiden, toimenpiteiden ja resurssien määrittelylle.

Valmistelutyö käynnistyi asukas- ja seurakyselyn pohjalta. Sen keskeisin tulos oli, että myös porvoolaiset liikkuvat liian vähän omaan hyvinvointiinsa nähden. Tarvitaan uudenlaista ajattelua ja toimintatapoja ongelman ratkaisemiseksi.

Avaintekijäksi nousee omatoimisen liikkumisen ja liikunnan mahdollisuuksien parantaminen. Se tarkoittaa liikuntapaikkarakentamisen, kaupunkisuunnittelun ja reitistöjen suunnittelua niin, että ne tavoittavat mahdollisimman monta porvoolaista vaivattomasti – elinkaaren eri vaiheissa ja liikuntarajoitteista huolimatta.

Ohjatun toiminnan merkitys on myös tärkeä. Sen avulla opitaan liikunnan iloa ja asennetta, eri liikunta- ja urheilutaitoja sekä olosuhteiden käyttöä.

Toimintatavallinen avaintekijä on yhteistyön vahvistaminen niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin eri toimijoiden kesken Porvoossa. Erityisen tärkeää tulevaisuudessa on hyvä yhteistyö paikallisen seurakunnan kanssa. Liikunnan haasteet ovat ratkottavissa vain yhdessä tehden.

Yhdessä tekeminen on ollut vahvassa roolissa myös Liikuntaohjelman valmistelutyössä. Siihen on osallistunut lähes 200 eri toimijaa kaupungin organisaatiosta, seuroista ja muista yhdistyksistä, kouluista, päiväkodeista ja liikunta-alan yrittäjistä. Keskeiset toimijatahot on haluttu ottaa mukaan ohjelmaan heti alusta lähtien. Liikuntaohjelman laatimista ohjanneet yleistavoitteet on seuraavalla sivulla. Erilaisiin ohjelman toimenpiteisiin liittyviä tarkempia tavoitteita kuvataan ohjelma-asiakirjassa myöhemmin.

Avaintekijäksi nousee omatoimisen liikkumisen ja liikunnan mahdollisuuksien parantaminen.

Liikuntaohjelman paikallisia lähtökohtia

YLEISET TAVOITTEET

Luodaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa porvoalaisille hyvät mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävälle oma-toimiselle liikunta-aktiivisuudelle ja ohjatun liikunnan harrastamiselle.

Varmistetaan liikunta- ja urheiluseuroille toimintaedellytykset harrastamisen ja yhteisöllisyyden edistäjinä.

Vahvistetaan Porvoon brändiä paikallisen liikunta- ja urheilutoiminnan avulla.

KAUPUNKIORGANISAATION TAVOITTEET

Käynnistetään liikunta-aktiivisuuden lisäämiseen tähtäävä liikuntapalveluiden Porvoon mallin rakentamistyö vastaamaan 2020-luvun haasteisiin.

Tuotetaan yhteiset painopisteet ja keskeiset kehittämistoimenpiteet 2020 –luvulla ja sitoutetaan Porvoon kaupungin eri toimijatahot niiden toteuttamiseen.

Parannetaan kaupungin eri toimijatahojen yhteistyötä liikunnan, urheilun ja liikkumisen edistämistyössä.

3. Liikuntaohjelman valmistelu

Liikuntaohjelman valmistelussa – kaupungin strategian mukaisesti – osallistamisella oli keskeinen rooli. Mukana oli kaikkiaan yli 200 eri toimijaa sekä asukaskyselyyn vastanneet porvoalaiset.

Eri ryhmien ja työpajojen fasilitoijana sekä laadinta-prosessin asiantuntijatukena toimi SmartSport-kehittämissosiuskunta.

Asukas- ja seurakysely

Kyselyt toteutettiin (Urhes liikuntasuunnittelu Oy) keväällä 2018. Kyselyyn vastasi noin 2000 asukasta.

Selvityksen tulokset käytiin läpi SmartSportin sekä Liikuntaohjelman poikkihallinnollisen työryhmän toimesta toukokuussa 2019. Tämän pohjalta valittiin keskeiset teemat kuhunkin työpajaan.

Työpajat

- Työpajat toteutettiin touko–elokuussa 2019, työpajoja oli yhteensä kuusi: Liikuntapalveluiden henkilöstön, Lasten liikunnan, Nuorten liikunnan, Työkäisten ja ikääntyvien liikunnan, Seurojen sekä Liikunta-alan yrittäjien työpaja.
- Työpajoihin osallistui 183 henkilöä kaupungin eri organisaatioista ml. päiväkodit ja koulut, seuroista ja muista yhdistyksistä ja yrittäjistä.
- Työpajojen teemoja: olosuhteet, osallistaminen, vanhempiin vaikuttaminen, yhteistyö, kehittäminen arjessa, viestintä, seura-avustukset ja taksapolitiikka, villit ideat

Kaikkien työpajojen raportit löytyvät:
www.porvoo.fi/liikuntapalvelut

Sisältövalinnoista vastasivat

- ohjausryhmä
- poikkihallinnollinen työryhmä
- liikuntapalvelut

Ohjausryhmän tehtävänä oli tarkastella kokonaisuutta, ohjata valmisteluprosessia sekä arvioida tuotettuja sisältöjä. Poikkihallinnollisen työryhmän tehtävänä oli tarkastella kyselyn tuloksia, tehdä valinnat työpajoja varten sekä arvioida työpajojen tuloksia. (Työryhmän jäsenet tausta-aineistossa)

4. Työpajat - tärkeä osa valmistelua

Työpajat järjestettiin 29.5. ja 19.–21.8. ja niiden teemoja olivat olosuhteet, osallistaminen, vanhempiin vaikuttaminen, yhteistyö, kehittäminen arjessa, viestintä, seura-avustukset ja taksapolitiikka, villit ideat.

Liikuntapalveluiden henkilökunta **30** osallistujaa

Lasten liikunta **47** osallistujaa

Työkäiset ja ikääntyvät **41** osallistujaa

Nuoret **21** osallistujaa

Seurat **27** osallistujaa

Yrittäjät **17** osallistujaa

Kaikki yhteensä: **183** osallistujaa!

5. Porvoo nyt – faktoja

Liikutaan Porvoon Mitalla -liikuntaohjelman valmistelutyön aikana koottiin taustamateriaalia, jonka avulla hahmotettiin Porvoon nykytilannetta. Ohessa keskeisiä poimintoja taustamateriaaleista (taustamateriaalit tausta-aineistossa).

Kaupungin liikuntapalvelut 2018:

Liikuntapalvelujen järjestämässä toiminnassa **147 000** osallistumiskertaa.

Uimahallissa **205 000** käyntiä

Kokonhalli **220 000** käyntiä

Varattuja liikuntatilavaroja **55 000** h

21
koulun liikuntasalia

188 km pyöräteitä

100 ha puistoja

80 km puistokäytäviä

35 pallokenttää

23 luistelukenttää

51 leikkipuistoa

Kuntoratoja ja
hiihtolatuja lähes

300 km

Kunnalliset lähiliikunta-
paikat, uimarannat ja
ulkoilualueet = **31**

Eri lajien olosuhteita, mm:
2 jäähallia, uimahalli,
yleisurheilukenttä,
15 suunnistuskarttaa,
4 golfkenttää, ampuma-
rata, 5 ratsastustallia,
ravirata, laskettelu-
keskus, 2 frisbeegolfrataa

27 yksityistä ulko-
liikuntapaikkaa

PORVOO NYT – ASUKAS- JA SEURAKYSELYN PÄÄVIESTIT:

ISO KUVA:

Porvoon tulokset vastaavat valtakunnallisten tutkimusten antamaa tilannekuvaa.

LIIKUNTA-AKTIIVISUUS:

- Enemmistö liikkuu liian vähän!
- Erityisesti nuorten, yli 13v. tilanne on huolestuttava!
- Aikuisväestössä erityisen haastava passiivisten joukko (n. 10–20% aikuisväestöstä).

SEURAHARRASTAMINEN:

- Merkittävä osa lapsista mukaan jo päiväkotikäytössä.
- Seuraharrastamisen huippu alakouluiän loppupäässä (62%).
- Nuoruusiässä (8.–9.-luokka) merkittävä DROP OUT.
- Aikuisväestössä seuratoiminnan merkitys ”liikuttajana” varsin pieni.

Porvoon kokonaistilanne kyselyiden perusteella hyvä –pääosa vastaajista on tyytyväisiä tarjolla oleviin olosuhteisiin ja palveluihin. Tilanne on hyvä myös verrattuna vastaaviin kyselyihin muissa kaupungeissa. Poimintoja kyselyn arviointiosioista:

- n. 85% aikuis- ja koululaisvastaajista tyytyväisiä kokonaisuudessaan Porvoon liikuntamahdollisuuksien ja palveluiden nykytilaan.
- n. 85% aikuisvastaajista tyytyväisiä Porvoon liikuntapaikkojen saavutettavuuteen ja kokonaistarjontaan sekä liikuntapalveluiden asiakaspalveluun.
- 86% seuroista pitää olosuhteita vähintään melko hyvinä seuran oman toiminnan kannalta.

Poimintoja kyselyn arviointiosioista, joissa vastaajatahoilla oli yleisimmin tyytymättömyyttä:

- Lähes 40% aikuisvastaajista tyytymättömiä kuntalaisten osallistamiseen liikunta-asioissa ja yli kolmasosa tyytymättömiä liikuntapalveluista tiedottamiseen.
- Lähes 40% koululaisvastaajista tyytymättömiä omien koulupihojensa liikuntamahdollisuuksiin – erityisen tyytymättömiä yläkoulujen ja lukioden oppilaat.
- Noin neljäsosa aikuisvastaajista tyytymättömiä Porvoon kevyen liikenteen väyliin ja liikuntapaikkamaksuihin.
- Noin neljäsosa seuroista tyytymättömiä harjoitustilarajontaan ja seurojen taloudelliseen tukemiseen.

A man and a woman are walking on a dirt path in a wooded area. The man is wearing a red and black plaid jacket and blue jeans, and the woman is wearing a dark blue jacket and blue jeans. They are looking towards the right. In the background, there is a town with a church and a river. The scene is set in a wooded area with tall trees and a dirt path.

6. Liikuntaohjelman toimenpiteet

Seuraavilla sivuilla esitellään toimenpiteet lasten, nuorten, työikäisten, ikääntyvien, seurojen ja liikunta-alan yrittäjien kannalta. Jokaisen kohderyhmän osalta on valittu vain keskeisimpiä toimenpiteitä. Näiden avulla voidaan vaikuttaa merkittävästi Liikuntaohjelman tavoitteiden toteutumiseen 2020-luvun Porvoossa.

LIIKUNTAOHJELMAN KEIHÄÄNKÄRKIÄ

Liikuntaohjelman toimenpidevalikko sisältää eri tasoisia ja erilaisella aikajänteellä tehtäviä toimenpiteitä. Alla esitetyillä toimenpiteillä on liikuntaohjelmassa erityistä painoarvoa niiden vaikuttavuuden näkökulmasta tai ne ovat uusia avauksia kaupungin liikunnan edistämistyössä.

1.

Kokonniemen liikunta-alueen kokonaisvaltainen suunnittelu ja toteuttaminen

Kokonniemi on alueena Porvoon helmiä. Kaupunki on aloittanut alueen olemassa olevan yleissuunnitelman tarkastelun ja kehittämissuunnitelma valmistuu vuoden 2020 aikana. Tämän pohjalta alueen kehittämistä viedään 2020-luvun alun aikana aktiivisesti eteenpäin. Valmistuessaan Kokonniemen alue tulee olemaan porvooolaisen liikunnan ja urheilun sykkivä sydän.

2.

Porvooseen Suomen ensimmäinen nuorten liikunnan monitoimiareena

Monitoimiareena on olosuhdekokonaisuus, jossa on erilaisia nuorten suosimia liikunta-, urheilu- ja kulttuuri- sekä kohtaamispaikkoja. Nuoret ovat mukana alusta pitäen ideoimassa ja suunnittelemassa aluetta. Suunnittelu käynnistetään vuonna 2020 toteuttamalla selvitys nuorten tarpeista ja ideoista.

3.

Porvoosta kävelyn ja pyöräilyn mallikaupunki

Porvoo on jo nyt tunnettu pyöräilykaupunki. Tavoitteena on olla 2020-luvulla kävelyn ja pyöräily mallikaupunki Suomessa.

Kävely- ja pyöräilyreitistöjen kehittäminen tukee erinomaisesti arkiliikkumista ja omaehtoista liikkumista.

4.

Panostuksia viestintään, verkostotyöhön ja kokeiluihin

Toimintatavat ovat osa ratkaisua 2020-luvun kehittämistyössä: parempaa poikkihallinnollista viestintäyhteistyötä, yhteisiä viestintätyökaluja, nyt syntyneiden verkostojen vahvistamista sekä innovatiivisia kokeiluja ja oppimista.

Liikuntaohjelman toimenpiteet: LAPSET & NUORET

TOIMENPITEET JA TAVOITTEET	HUOMIOITA
OMATOIMISEN LIIKUNNAN EDISTÄMINEN	
Jatketaan aktiivisesti lasten ja nuorten keskeisten lähiliikuntapaikkojen ja -reittien kehittämistä. <ul style="list-style-type: none">• Kaikki päiväkotij- ja koulupihat kunnostaan liikkumiseen innostaviksi v. 2025 mennessä.• Kehitetään kaupungin keskeisiä perheliikuntapaikkoja (mm. Kokonniemen laskettelurinne, uusi tekojää, maauimalan & uimarantojen kunnostus).• Kehitetään kävely- ja pyörätieiteitä - erityisesti kulkuyhteydet kouluun ja harrastuksiin.	Lasten leikki- ja liikuntaympäristöjen ja perheliikuntapaikkojen osalta panostetaan paikkojen määrän sijasta niiden laatuun. Osana lähiliikuntaympäristöjen kehittämistä parannetaan ko. paikkojen toimintavälineistöä (välinelainaamot, -kärryt yms.).
Toteutetaan liikuntaa ja muita nuorten harrastustarpeita palveleva uudentyypinen monitoimiareena. <ul style="list-style-type: none">• Käynnistää vuonna 2020 uudenlaisen nuorten sisätilahankkeen suunnittelu nuoria osallistamalla.• Hanke toteutetaan 2020-luvun aikana.	Nuorten monitoimiareenasta on löydettävissä pohjoismaisia esimerkkejä. Monitoimiareena on olosuhdekokonaisuus, jossa on erilaisia nuorten suosimia liikunta-, urheilu- ja kulttuuri- sekä kohtaamispaikkoja. Monitoimiareenan toteuttamisessa on keskeistä nuorten osallistaminen prosessiin sekä eri hallintokuntien välinen yhteistyö asiassa.
Tuotetaan työkaluja, viestintää ja koulutusta vanhemmille sekä lasten ja nuorten kanssa toimiville. <ul style="list-style-type: none">• Porvoolaisella vanhemmalla ja ammattikasvattajalla (opettajat, varhaiskasvattajat) on perustiedot lasten ja nuorten liikunnasta ja työkaluja heidän omatoimisen liikunnan tukemiseen.	Monia yksittäisiä toimenpiteitä on jo käynnissä mm. Liikkuva koulu ja Ilo kasvaa liikkuen -ohjelmien kautta. Konkreettista keinovalikkoa asiassa ovat mm. liikuntaläksyt, liikuntamäärien seurannat, liikunnalliset vanhempainillat yms.
OHJATUN LIIKUNNAN EDISTÄMINEN (LASTEN JA NUORTEN SEURA- JA KERHOTOIMINTA, LIIKUNTATUNNIT, JNE.)	
Varmistetaan hyvien toimintaedellytysten säilyminen lasten ja nuorten seuratoiminnalle. <ul style="list-style-type: none">• Lasten ja nuorten seuratoiminnalla on käytössään toimivat harjoittelu- ja kilpailuolosuhteet.• Kokonniemen hallihankkeet saadaan valmiiksi 2020-luvun aikana.• Kaupungin avustukset lasten ja nuorten seuratoimintaan säilyvät hyvällä tasolla.	Seurojen onnistuminen on yksi Liikuntaohjelman peruskivi. Olosuhteiden kehittämistä ja avustusten jakoperusteita pitää kehittää yhdessä seurojen ja kaupungin kanssa. Tämä edellyttää toimivan yhteistyörakenteen kehittämistä.
Vahvistetaan liikuntapalveluiden, koulujen ja seurojen yhteistyötä lasten ja nuorten kerhotoiminnassa. <ul style="list-style-type: none">• Saadaan rakennetuksi pysyvä porvoolainen malli lasten ja nuorten kerhotoimintaan, mikä mahdollistaa jokaiselle lapsella ja nuorella edullisen liikuntaharrastusmahdollisuuden koulupäivän yhteydessä.	Selvitetään nykyinen tilanne Porvoon eri kouluilla sekä tutustutaan onnistuneisiin ratkaisuihin muissa kaupungeissa. Aloitetaan yhteinen kehitystyö koulujen, seurojen ja kaupungin kanssa.

Liikuntaohjelman toimenpiteet: TYÖKÄISET JA IKÄÄNTYNEET

TOIMENPITEET JA TAVOITTEET	HUOMIOITA
OMATOIMISEN LIIKKUMISEN JA LIIKUNNAN EDISTÄMINEN	
Jatketaan ulkoilureitistöjen, -alueiden ja -paikkojen aktiivista kehittämistä. <ul style="list-style-type: none">Saadaan 2020-luvun aikana Porvooseen alueellisesti kattava, laadukas ja ulkona liikkumiseen innostava olosuhteiden verkosto.Ulkoiluverkoston laadullisessa kehittämisessä erityistavoitteina esteettömien ulkoilureittien ja -kohteiden ja luontoa hyödyntävien kuntoilupisteiden määrän lisääminen sekä Porvoon saariston tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen.	Läheltä liikkeelle –periaatteen mukaisesti sekä eri vaatimustason reittejä, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus niiden arkikäyttöön. Luonnon parempi hyödyntäminen – ei aina edellytä rakentamista vaan hyvää ohjeistusta: ”Luonnon mukainen kuntosali”. Porvoon saaristo on iso mahdollisuus matkailun, Porvoon brändin sekä luontoliikunnan kehittämiseksi. Tämän tunnetuksi tekeminen edellyttää yhteistyötä ja viestintää eri toimijoiden kanssa. Luontoliikuntayrittäjät otetaan mukaan suunnitteluun alusta lähtien.
Tehdään Porvoosta työmatkaliikunnan mallikaupunki. <ul style="list-style-type: none">Porvooseen syntyy kattava kävely- ja pyörätieverkosto ohjelmakauden aikana.Kävely- ja pyöräteiden ympärivuotiseen kunnossapitoon saadaan hyvä toimintamalli.Vahvistaa viestinnän keinoin työmatkaliikuntakulttuuria yhdessä työnantajien kanssa.	Ilmastonmuutos vaikuttaa ympärivuotisen työmatkaliikunnan yleistymiseen. Porvoossa on mahdollisuus luoda malli, joka toimii esikuvana myös muille kaupungeille. Edellyttää hyvää yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa niin suunnitteluvaiheessa kun toteutuksessakin. Selvitetään työnantajien mahdollisuudet ja odotukset edistää työmatkaliikuntaa.
Luodaan aikuisväestölle liikuntaan ja kohtaamisiin innostavia sisätiloja. <ul style="list-style-type: none">Käynnistetään selvitys aikuisväestölle, erityisesti ikääntyville, soveltuvan uudentyyppisen ”liikunnallisen monitoimitilan” toteuttamismahdollisuuksista.Kehitetään kaupungin ylläpitämien aikuisväestön sisäliikuntatilojen, erityisesti kuntosalit, laatua ja toimivuutta.	Työkäisille ja ikääntyville on tarvetta laadukkaille ja monipuolisille liikunnallisille kohtaamispaikoille (vrt. nuorten monitoimiareena –idea). Ko. tyyppisten kohtaamispaikkojen luominen edellyttää liikunnan ja muun kulttuurin yhteistyötä ja yhdistämistä. Aikuisväestön liikuntasuosittelun näkökulmasta lihaskuntoharjoittelun edistäminen on erityisen tärkeää. Tässä kaupungin kuntosaleilla on erityisrooli yksityisen palveluntarjoajan tukena.
OHJATUN LIIKUNNAN LISÄÄMINEN	
Vahvistetaan matalan kynnyksen ohjattua toimintaa. <ul style="list-style-type: none">Lisätään ja monipuolistetaan kaupungin ohjauspalvelutoimintaa, erityisesti matalan kynnyksen palveluiden osalta.Varmistetaan ohjauspalveluiden laatu sekä edullinen hintataso ja hyvä saavutettavuus.	Ohjauspalvelutoiminnan toteuttamisessa ja kehittämisessä yhteistyö kaupungin ja kansalaisopistojen, seurojen, yhdistysten ja yritysten kanssa on erittäin tärkeää. Ikäihmisten osalta kulkeminen ohjattuun toimintaa tulee ratkaista.

Liikuntaohjelman toimenpiteet: SEURAT JA LIIKUNTA-ALAN YRITTÄJÄT

TOIMENPITEET JA TAVOITTEET	HUOMIOITA
SEURAT	
Tuetaan seuratoimintaa toimivalla liikuntapaikkaverkostolla. <ul style="list-style-type: none">• Ylläpidetään nykyinen liikuntapaikkaverkosto toimintakykyisenä.• Selvitetään seurojen keskeiset 2020 -luvun olosuhdetarpeet ja luodaan sen pohjalta yhdessä seurojen kanssa näkemys ohjelmakauden kehittämistyön painopisteistä.• Etsitään ohjelmakaudella erityisesti lajirajoja ylittäviä olosuhderatkaisuja (esim. uudentyypiset oheisharjoittelun tilat ja paikat)	Käynnistetään tarkempi selvitys seurojen nykytilanteesta, kasvunäkymistä ja olosuhdetarpeista. Tämän pohjalta toteutetaan 2020 -luvulla kehittämisohjelma. Suunnitteluvaihe tulee toteuttaa yhteistyössä seurojen ja kaupungin eri toimijoiden kesken. Uudentyypiset, monilajiset harjoitteluolosuhteet kannattaa benchmarkata sekä hyödyntää asiantuntijoita.
Toteutetaan seurojen ja kaupungin liikuntapalvelujen kanssa pysyvä yhteistyöfoorumi. <ul style="list-style-type: none">• Lisätä vuorovaikutusta kaupungin ja seurojen kesken sekä seurojen välillä.• Yhteistyöfoorumit toteutetaan kaupungin koordinoimana.	Seuroilla on halua ja entistä paremmat edellytykset yhteistyöhön. Seurayhteistyön erilaisia toimintamalleja kannattaa benchmarkata muualta. Yhteistyöfoorumin aiheita: Tapahtuma- ja harjoituskalenterien koordinointi, seurojen mahdollisuudet uusien harrastajien/vähän liikkuvien aktivoimiseksi, kouluyhteistyö, valmentajavierailut/valmentajavaihto, talkoapu tapahtumiin.
LIIKUNTA-ALAN YRITTÄJÄT	
Luodaan yhtenäinen toimintamalli liikunta-alan yrittäjien kanssa. <ul style="list-style-type: none">• Luodaan yhdenvertainen ja läpinäkyvä toimintamalli, jolla edesautetaan liikunta-alan yrittäjien tuleamista Porvooseen ja toimimista Porvoossa.	Kaupungin omat resurssointi ja investointimahdollisuudet ovat rajalliset. Liikunta-alan yrittäjät tulee nähdä tärkeänä voimavarana kaupungin liikunta- ja hyvinvointipalveluiden kehittämisessä. Toimintamalli auttaa yrittäjiä vakuus-, tontti-, avustus-, laina-, infra- ja neuvonta- ja viestintäkysymyksissä.
Tuetaan liikunta-alan yrittäjien välistä yhteistyötä <ul style="list-style-type: none">• Luodaan kaupungin ja yrittäjien kanssa toimintamalli liikunta-alan yrittäjien keskinäiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön.	Mahdollisia yhteistyökeinoja: toimitilat, viestintä, markkinointialusta, asiantuntijarekisteri, yrittäjien ja yhdistysten yhteistyö. Hyödynnetään verkostoitumisen edut ja alihankintamahdollisuudet.

LÄHIVUOSIEN TYÖLISTALLA

Liikuntaohjelmaa tukevat keskeiset liikuntapaikkainvestoinnit

Lähiliikuntapaikkoja, esim.

Tolkkinen
Peipon koulu
Albert Edelfeltin koulu /
Strömborgska skola

Harjoittelu- ja kilpailu-olosuhteita seuratoimijoille

Kevätkummun liikuntapuisto
Uusi jäähalli
Palo kentän kunnostus

Ulkoilu- ja luonto-liikuntapaikkoja

Saariston ulkoilualueet, Humla – Holkenin ja Kokkonniemen – Tolkkisten ulkoilureitit

Perheliikunnan olosuhteita

Maaumalan kunnostus
Uusi tekojää yleisöluisteluun

Kuntoilumahdollisuuksia

Kokkonniemen kuntoportaat
Kaupungin tenniskenttien uusiminen

Kokeiltavaksi

Teemapäivät ja -viikot

Laji- ja välinekokeilut, kaikille avoimia iästä ja kunnosta riippumatta.

Verkostojen toimivuus ja Yhteistyön vahvistaminen

Hyödynnetään nyt syntyneiden verkostojen yhteistyömahdollisuudet. Luodaan yhdessä jokaisen verkoston kanssa 1–2 konkreettista toimenpidettä, jossa määritellään päätehtävät, vastuut, resurssit ja aikataulut.

Digitaaliset viestintäkeinot

Kokeillaan eri kehityskohteissa digitaalisia viestintäkeinoja. Benchmarkkaus hyötykäyttöön!

Liikuntalaitosten ja -tilojen sekä kenttien aukioloajat

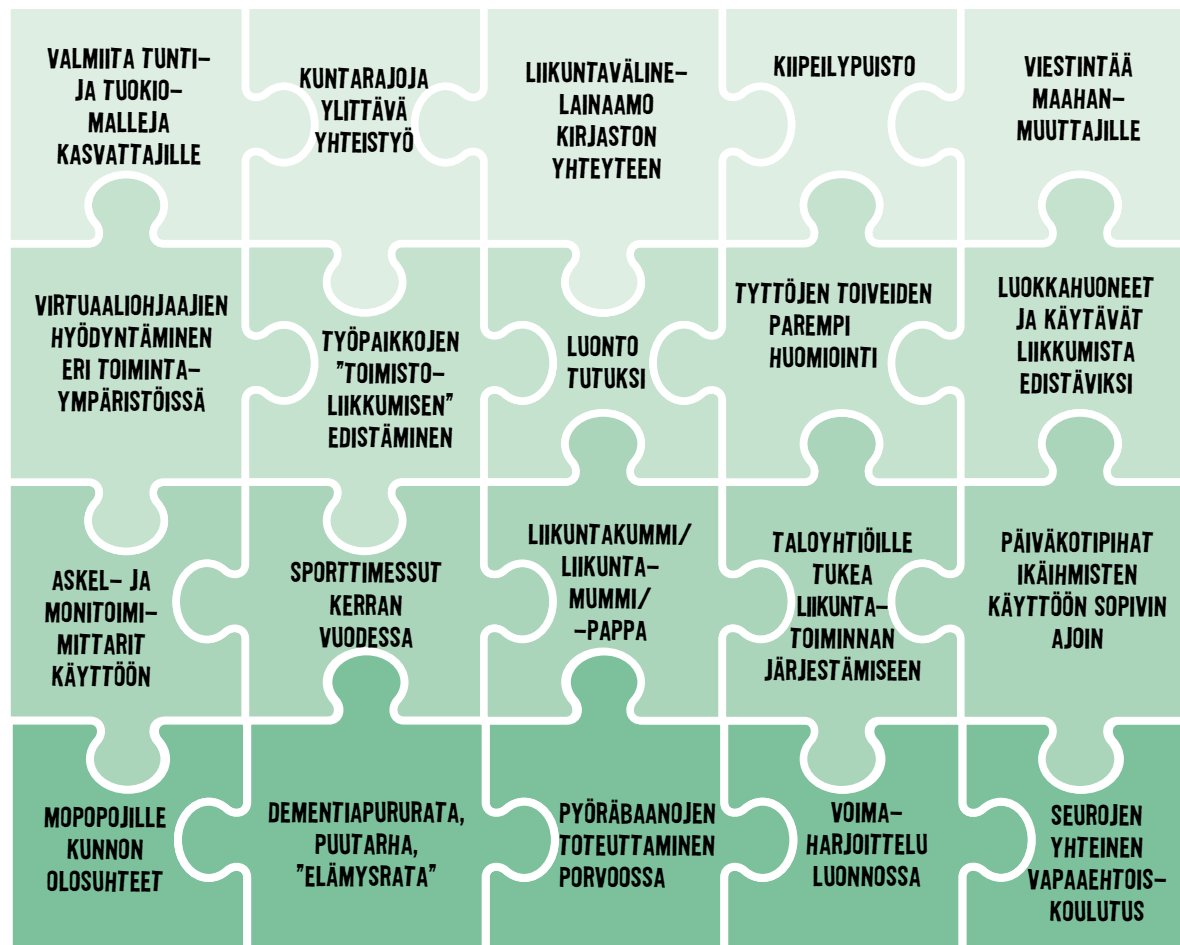
Kokeillaan eri vaihtoehtoja, kerätään kokemuksia ja opitaan.

Kokeilukulttuuria kannattaa vahvistaa. Kokeillaan – opitaan – parannetaan!

7. Toiveita ja ideoita

Työpajoissa syntyi yhteensä 290 kehittämisehdotusta ja ideaa. Tässä muutamia esimerkkejä eri työpajojen tuotoksista.

Kaikki ideat on kirjattu ja ne ovat nähtävissä verkko-osoitteessa porvoo.fi/liikuntapalvelut

8. Tausta-aineistot

TYÖPAJOJEN TEEMAT:

NUORET, teemat:

- Koulujen ja oppilaitosten olosuhteet ja ympäristö liikkumisen ja liikunnan lisääjänä
- Nuorten kuuleminen, nuoret mukaan
- Yhteistyö seurojen, koulujen, oppilaitosten, ym. kanssa
- Villit ideat

LAPSET, teemat:

- Koulujen ja päiväkotien olosuhteet ja ympäristö liikkumisen ja liikunnan lisääjänä
- Yhteistyö seurojen, koulujen ja päiväkotien kanssa
- Kehittäminen arjessa: millä toimenpiteillä saadaan koulu-päivään ja päiväkotipäivään lisää liikettä?
- Miten vaikuttaa vanhempiin, jotta he tukisivat lasten liikkumista
- Villit ideat

AIKUISET, teemat:

- Omaehtoisen liikkumisen olosuhteet ja ympäristö liikkumisen ja liikunnan lisääjänä
- Ohjatun liikunnan mahdollisuudet liikkumisen ja liikunnan lisääjänä
- Viestinnän mahdollisuudet
- Villit ideat

SEURAT, teemat:

- Kaupungin avustukset: Seurojen odotukset ja tarpeet avustuksille
- Kaupungin ja seurojen yhteistyö
- Seurojen kilpailu- ja harjoitusvuorojen maksuttomuus sekä tilakysymykset
- Villit ideat ja viestintä

YRITTÄJÄT, teemat:

- Yhteistyö
- Odotukset ja tarpeet

LIIKUNTAPALVELUIDEN HENKILÖKUNTA, teemat:

- Mitkä ovat tärkeimmät ratkaistavat asiat?

POIKKIHALLINNOLLISEN työryhmän tehtävänä oli analysoida kyselyn tulokset sekä tehdä valinnat työpajoja varten. Ryhmä kokoontui 3 kertaa ja siihen kuuluivat:

Per Högström, pj.	liikuntapalveluiden päällikkö, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Jessica Backman	johdon assistentti, sivistystoimi
Kristina Huopalainen	vt. Palvelupäällikkö, sosiaali ja terveystoimi
Pertti Jääskä	kansalaisopiston rehtori, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Mikko Kaunisto	kaupunginpuutarhuri, kuntateknikka/viheralueet
Maija-Riitta Kontio	yleiskaavapäällikkö, kaupunkisuunnittelu
Tanja Lehtikuusi	nuoristyön koordinaattori, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Annica Matilainen	suunnittelupäällikkö, toimitilajohto
Leila Nyberg	varhaiskasvatusjohtaja, sivistystoimi
Antti Rahiala	liikenneinsinööri, konsernihallinto
Emilia Saatsi	kaavoitusarkkitehti, konsernihallinto
Kimmo Sirén	rehtori, sivistystoimi
Jouko Turpeenniemi	liikunnanlehtori, sivistystoimi
Sirpa Ekblom	liikuntasihteeri, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Helena Forsbäck-Turunen	liikuntasihteeri, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Pasi Liitiäinen	liikuntapaikkamestari, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Max Roos	liikuntalaitosten esimies, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

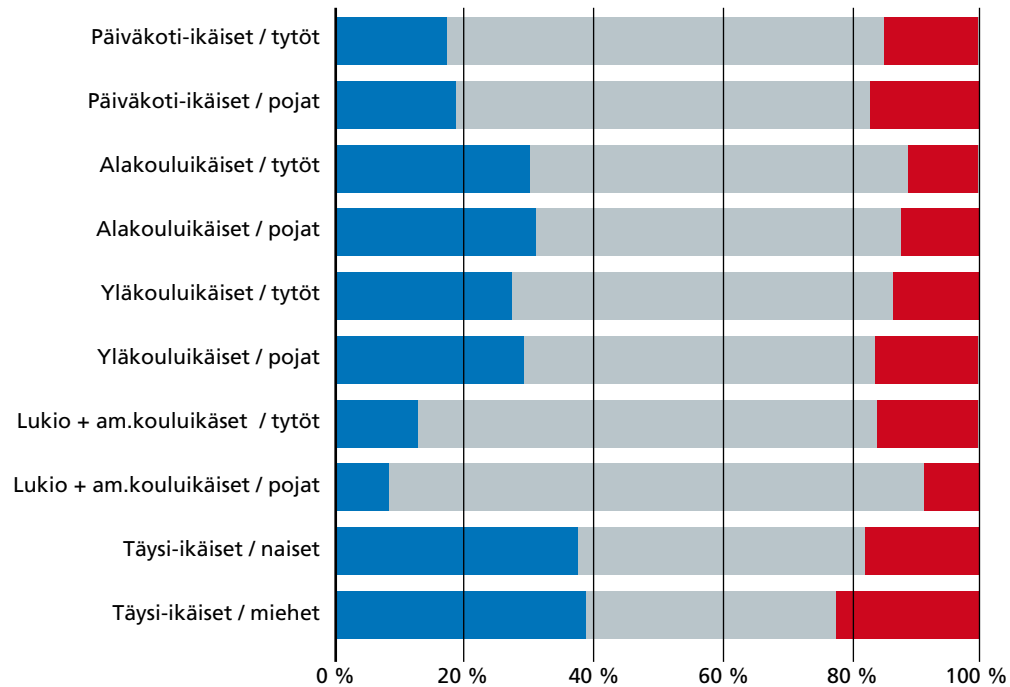
OHJAUSRYHMÄN tehtävänä oli tarkastella kokonaisuutta, ohjata valmisteluprosessia sekä arvioida tuotettuja sisältöjä. Ohjausryhmä kokoontui 3 kertaa ja siihen kuuluivat:

Hilding Mattson	pj, sivistysjohtaja
Camilla Simolin-Backman	pj, vs. sivistysjohtaja
Jari Kettunen	vs. sivistysjohtaja 1.9.2019 alkaen
Merja Kukkonen	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Per Högström	liikuntapalveluiden päällikkö
Helena Forsbäck-Turunen	liikuntasihteeri

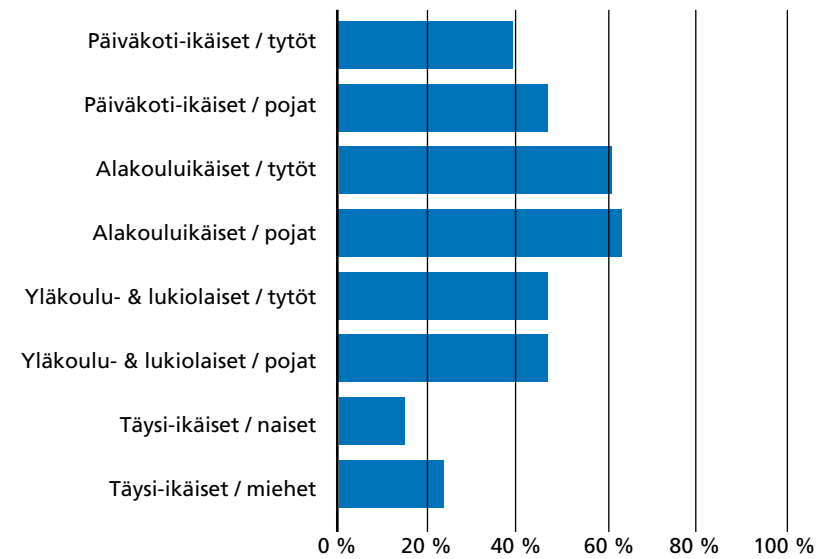
Porvoon kaupungin liikuntapalveluiden nykytila / Poimintoja taustakyselyiden ydintuloksista KAUPUNKILAISTEN LIIKUNTA-AKTIIVISUUS JA SEURAHARRASTAMINEN

LIIKUNTA-AKTIIVISUUS ERI IKÄRYHMISSÄ

■ Suositusten mukaan liikkuvat
 ■ Riittämättömästi liikkuvat
 ■ Liikunnallisesti passiiviset

LIIKUNTASEURASSA HARRASTAMINEN ERI IKÄRYHMISSÄ

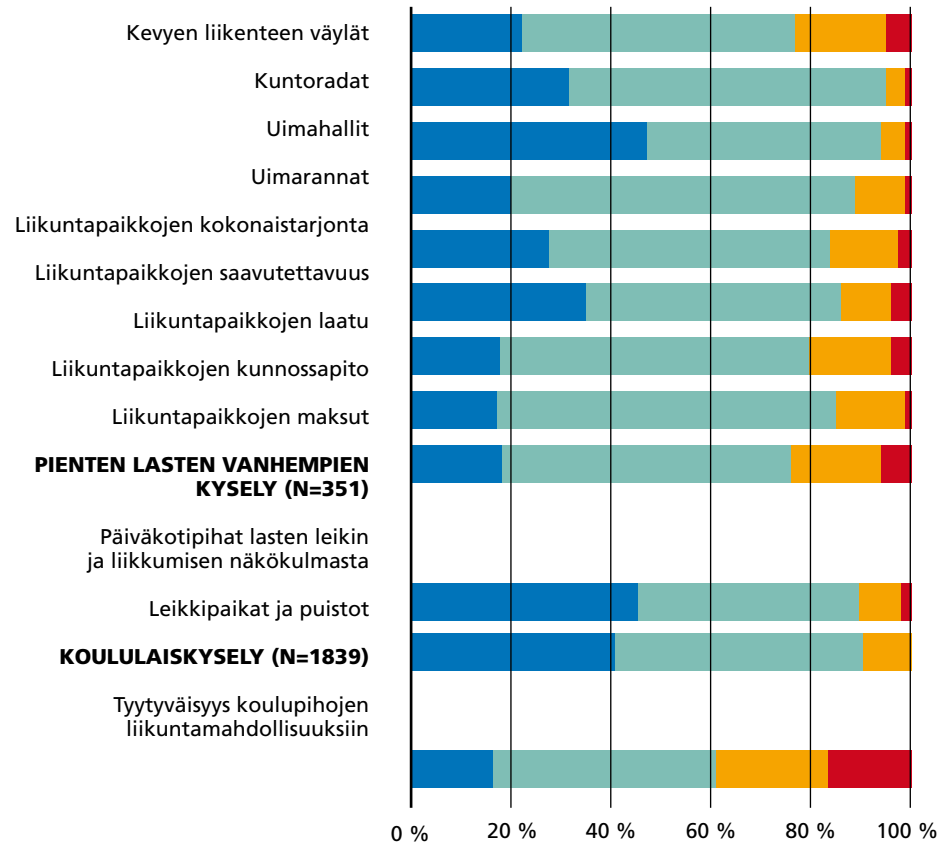
Porvoon kaupungin liikuntapalveluiden nykytila / Poimintoja taustakyselyiden ydintuloksista

PALVELUIDEN ARVIOINTI

AIKUISVÄESTÖN JA KOULULAISTEN NÄKEMYKSIÄ

AIKUISVÄESTÖN KYSELY (N=489)

PIENTEN LASTEN VANHEMPIEN KYSELY (N=351)

Päiväkotipihat lasten leikin ja liikkumisen näkökulmasta

Leikkipaikat ja puistot

KOULULAISKYSELY (N=1839)

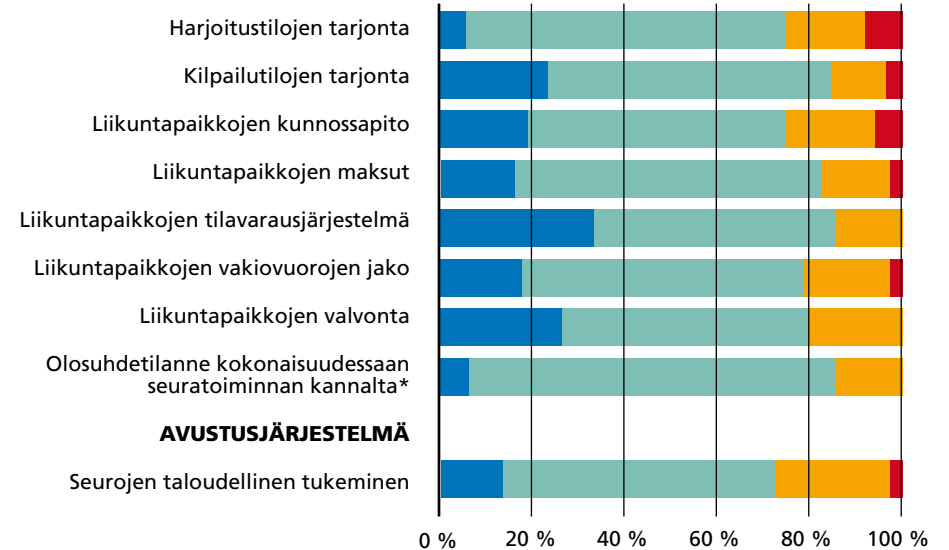
Tyytyväisyys koulupihojen liikuntamahdollisuuksiin

SEUROJEN NÄKEMYKSIÄ

(Kuinka hyvin kaupunki on hoitanut tehtävänsä ao. osa-alueilla?)

OLOSUHDETILOS

AVUSTUSJÄRJESTELMÄ

Seurojen taloudellinen tukeminen

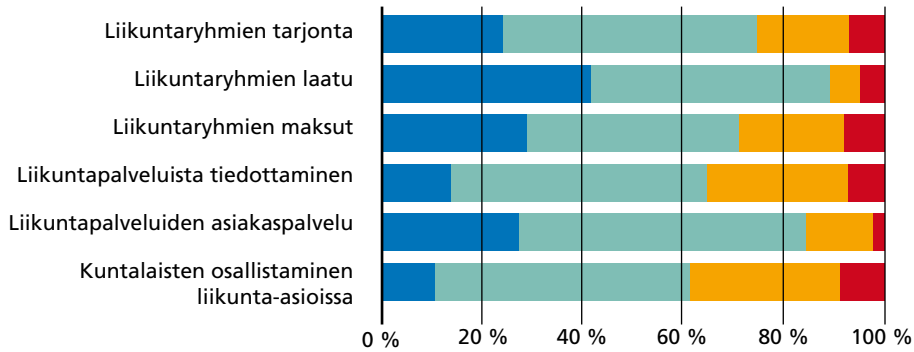
*Kysymyksessä käytetty eri arviointiasteikkoa.
Muokattu yo. taulukkoon ->
Erinomainen = Erittäin hyvin
Hyvä & tyydyttävä = Melko hyvin
Heikko = Melko huonosti

Porvoon kaupungin liikuntapalveluiden nykytila / Poimintoja taustakyselyiden ydintuloksista **TYTYTYVÄISYYS LIIKUNTAPALVELUIHIN JA KOKONAISARVIOINNIT**

AIKUISVÄESTÖN TYTYTYVÄISYYS LIIKUNTAPALVELUIHIN

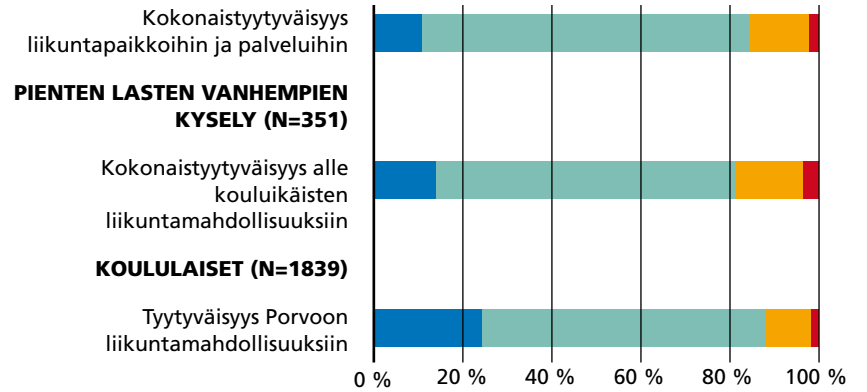
AIKUISVÄESTÖN KYSELY (N=489)

KOKONAISARVIOINNIT

AIKUISVÄESTÖN KYSELY (N=489)

PORVOON LIIKUNTAPAIKKOJA LUKUINA

KUNNALLISET ULKOLIIKUNTAPAIKAT	km	kpl
pallokentät (hiekkakivituhka)		22
pallokentät (nurmi)		8
pallokentät (tekonurmi)		4
pallokenttä (lämmitettävä tekonurmi)		1
rantalentopallokentät		6
tenniskentät		6
bocciakentät		2
yleisurheilukentät		1
jousiampumarata		1
luistelukentät luonnonjää		23
luistelukenttä iso tekojää		1
luistelukenttä tekojääkaukalo		1
kuntoradat	60	12
valaistut kuntoradat	44	10
hiihtoladut	90	29
valaistut hiihtoladut	44	12
luontopolut		6
puistokäytäviä	80	
pyörätiet	188	
ulkoilualueet		11
suunnistuskartat		15
puistot		100 ha
kalastusalueet		10
ulkokuntoilupaikat		4
skeittipaikat		4
frisbeegolfkentät		2
lähiliikuntapaikat		10
leikki puistot		51
uimarannat		10
pienvenesatamat		14
laskettelukeskus		1
ratsastuskenttä		1
melontareitit		3

KUNNALLISET SISÄLIIKUNTAPAIKAT	kpl
uimahalli	1
uima-allas (halli)	1
salibandyhalli	1
liikuntahallit	2
koulujen liikuntasalit	21
jäähallit	2
kuntosalit	2
kamppailulajien tilat	4
ulkoilumajat	2
YHT.	36

YKSITYISET ULKOLIIKUNTAPAIKAT	km	kpl
golfkentät		4
ratsastustallit		5
ravirata		1
luontopolut		2
minigolf		2
lennokkenttä		1
hiihtolatuja	50	3
ampumarata		1
moottoriturheilurata		1
ulkoilualueet		7
YHT.		27

YKSITYISET SISÄLIIKUNTAPAIKAT	kpl
tennishalli	1
jalkapallohalli	1
kuntosalit	12
ratsastusmaneesi	3
kamppailulajien tilat	6
uima-allas (halli)	3
voimistelu-kiipeily-/yms.	
hallit	2
tanssisalit	3
YHT.	31

PORVOON KAUPUNGIN LIIKUNTAPALVELUIDEN JÄRJESTÄMÄ TOIMINTA 2018

LAPSET, NUORET JA AIKUISET liikuntapalveluiden järjestämässä toiminnassa (suoritusta)		
uimakoulut	10 165	
koululaisuinti	22 000	
ohjatut liikuntaryhmät	11 700	
puistojummat (kesä-elokuu)	8 420	
ohjatut ryhmät uimahallissa	11 933	
Vo! Hyvin! (liikuntaa henkilökunnalle)	4 923	
puulaakisarjat (salibandy, jalkapallo, ym.)	17 580	
kuntosuunnistus	2 508	
lasten liikuntamaailmatoiminta	7 068	
perheliikuntatapahtumat	488	
liikuntalähete	1 178	
yksittäiset tapahtumat	4 316	
koululaisten lomatoiminta	1 407	
koulukilpailut (yu, suunnistus, hiihto)	2 716	
Spurtis kerhot (erit.lapset)	10 160	
Erityisryhmät:		
ohjatut liikuntaryhmät (syys-huhtikuu)	14 430	
omatoimiryhmät	4 468	
yksittäiset liikuntatapahtumat	6 888	
liikuntaa maahanmuuttajalle	4 323	
YHTEENSÄ	146 671	suoritusta
Uimahalli, käyntejä	205 000	
Kokonhalli, käyntejä	219 621	
Varattuja liikuntatilavuoroja	55 000	h
Tiedotus		
käynnit liikunnan www-sivuilla	42 000	kertaa
seuratiedotteet	800	kpl
tiedotteet kouluille ja pk:lle	500	kpl

SMARTSPORT

+358 40 575 1717

[SMARTSPORT.FI](https://www.smart.fi)

[INFO@SMARTSPORT.FI](mailto:info@smart.fi)

Asiantuntijatukea
liikuntapalvelujen
kehittämistyöhön